

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 20.02.1970, sp. zn. 8 Cz 9/70, ECLI:CZ:NS:1970:8.CZ.9.1970.1

Číslo: 74/1970

Právní věta: I když navrhovatel splňuje podmínku věku pro vznik nároku na plný starobní důchod sníženého podle zákona č. 161/1968 Sb. před 1. 1. 1969, vzniká mu nárok na tento důchod (za předpokladu splnění ostatních podmínek) teprve dnem 1. 1. 1969. Účastník odboje, který nesplnil do 31. 12. 1968 podmínku věku 60 let pro vznik nároku na starobní důchod a který splňuje podmínku sníženého věku pro vznik nároku na starobní důchod podle § 107 d) zák. č. 101/1964 Sb. ve znění zákona č. 161/1968 Sb., nemá nárok na poskytnutí zvláštního přídatku k starobnímu důchodu.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 20.02.1970

Spisová značka: 8 Cz 9/70

Číslo rozhodnutí: 74

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Důchod

Předpisy: 101/1964 Sb. § 107d

čl. IV

§ 107g 161/1968 Sb. čl. I

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 74/1970 sb. rozh.

I když navrhovatel splňuje podmínku věku pro vznik nároku na plný starobní důchod sníženého podle zákona č. 161/1968 Sb. před 1. 1. 1969, vzniká mu nárok na tento důchod (za předpokladu splnění ostatních podmínek) teprve dnem 1. 1. 1969.

Účastník odboje, který nesplnil do 31. 12. 1968 podmínku věku 60 let pro vznik nároku na starobní důchod a který splňuje podmínku sníženého věku pro vznik nároku na starobní důchod podle § 107 d) zák. č. 101/1964 Sb. ve znění zákona č. 161/1968 Sb., nemá nárok na poskytnutí zvláštního přídatku k starobnímu důchodu.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu z 20. 2. 1970, [8 Cz 9/70](#).)

Úřad důchodového zabezpečení přiznal navrhovateli rozhodnutím z 11. 6. 1969 od 1. 7. 1969, kdy

skončil jeho pracovní poměr, starobní důchod v minimální výši 1400,- Kčs měsíčně jako účastníku odboje zařazenému do I. skupiny s poukazem na ustanovení § 107 g) zák. č. 101/1964 Sb. ve znění zákona č. 161/1968 Sb.

Navrhovatel se v opravném prostředku domáhal v podstatě toho, aby výše starobního důchodu byla ve smyslu § 107 g) odst. 4 cit. zák. správně vypočítána tak, že se 100 % průměrného měsíčního výdělku, neomezeného podle § 9 odst. 3 zák. č. 101/1964 Sb., snižuje o částku rovnou dani ze mzdy stanovené ku dni vzniku nároku na důchod, tj. k 17. 10. 1965, kdy dovršil 55 roků věku, nikoli až ku dni 1. 1. 1969, kdy zákon č. 161/1968 Sb. nabyl účinnosti; podle tohoto výpočtu by jeho starobní důchod činil 1474,- Kčs. Dále požadoval, aby mu byl podle čl. I odst. 1 zák. č. 161/1968 Sb. přiznán též zvláštní přírůstek k starobnímu důchodu ve výši 75,- Kčs měsíčně.

Krajský soud v Hradci Králové vyhověl usnesením z 31. 10. 1969 opravnému prostředku navrhovatele a zrušil rozhodnutí odpůrce. Své rozhodnutí opřel o přechodná ustanovení čl. IV odst. 4 a 6 zák. č. 161/1968 Sb., z nichž dovodil, že na nárok navrhovatele dopadají ustanovení § 107 b) a § 107 d) cit. zák., takže mu vznikl nárok na starobní důchod jako účastníku odboje I. skupiny již v jeho 55 letech, tj. v roce 1965. Z toho usoudil, že při výpočtu maximálního starobního důchodu podle § 107 g) cit. zák. se má vycházet z daně ze mzdy stanovené ku dni vzniku nároku na tento důchod, tj. k 17. 10. 1965, kdy byl navrhovatel zařazen do základní třídy pro dvě vyživované osoby (sloupec 7 daně ze mzdy). Takto stanovená daň ze mzdy činí 194,80 Kčs a po odečtení této částky z průměrného měsíčního výdělku ve výši 1668,47 Kčs činí starobní důchod navrhovatele 1473,67 Kčs. Podle stejných úvah dospěl pak krajský soud k závěru, že navrhovateli přísluší též zvláštní přírůstek podle čl. I odst. 1 písm. a) zák. č. 161/1968 Sb.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu, že byl usnesením krajského soudu porušen zákon a zrušil je.

Z odůvodnění:

Krajský soud si vyložil nesprávně ustanovení § 107 g) odst. 4 zák. č. 101/1964 Sb. ve znění čl. II čl. 16 zák. č. 161/1968 Sb. v souvislosti s přechodnými ustanoveními čl. IV a VI tohoto zákona. Zákon č. 161/1968 Sb. nabyl účinnosti dnem 1. 1. 1969, z čehož obecně vyplývá, že změny zákona č. 101/1964 Sb. ve znění zákona č. 89/1968 Sb. obsažené v čl. II zák. č. 161/1968 Sb. se týkají těch nároků z důchodového zabezpečení, jež vznikají již za jeho účinnosti, tj. od 1. 1. 1969. A přináší-li zákon takto určité výhody účastníkům odboje, je zcela logické, že nelze nepřiznat stejné výhody i těm účastníkům odboje, kterým byl důchod přiznán již dříve, popř. kteří splnili nárok na důchod již před účinností tohoto zákona. Na to pamatují přechodná ustanovení čl. IV zák. č. 161/1968 Sb., jimiž se jednotlivá ustanovení čl. II a III tohoto zákona rozšiřují i na případy, kdy účastníku odboje vznikl nárok na důchod před 1. 1. 1969; podle čl. IV odst. 6 tohoto zákona se tyto důchody upraví na žádost důchodce podle odstavců 1 až 5 téhož článku, a to nejdříve počínaje splátkou důchodu splatnou v lednu 1969.

Z těchto ustanovení vyplývá, že na souzený případ vůbec nedopadají, je-li skutkově nepochybné, že navrhovatel nesplnil až do 31. 12. 1968 podmínku věku 60 let pro vznik nároku na starobní důchod (§ 11 zák. č. 101/1964 Sb.) a že teprve podle § 107 d) zák. č. 101/1964 Sb. ve znění zákona č. 161/1968 Sb., který nabyl účinnosti dnem 1. 1. 1969, splnil podmínku sníženého věku pro nárok na starobní důchod. Teprve dnem 1. 1. 1969 lze nárok navrhovatele na starobní důchod posuzovat podle § 107 d) zák. č. 101/1964 Sb., který stanoví, že věk potřebný pro nárok na plný starobní důchod účastníka odboje činí jen 55 roků; protože v den nabytí účinnosti zákona navrhovatel splňuje i ostatní podmínky pro vznik nároku na plný starobní důchod, je třeba za den vzniku jeho nároku na tento důchod považovat den 1. 1. 1969.

Nelze tedy pro správnost stanoviska krajského soudu vytěžit nic ani z ustanovení čl. IV odst. 4 i. f. cit. zák., na které krajský soud klade v odůvodnění usnesení zvláštní důraz. Toto ustanovení se vztahuje pouze na ty účastníky odboje, jimž nárok na starobní důchod vznikl v mezidobí od 1. 1. 1957 do 31. 12. 1968, tedy před účinností zákona č. 161/1968 Sb.; naproti tomu – jak již bylo zdůvodněno – navrhovatel nesplnil do 31. 12. 1968 podmínku potřebného věku 60 let pro vznik nároku na plný starobní důchod, takže mu do 31. 12. 1968 nevznikl tento nárok.

Mylným je též závěr krajského soudu, podle něhož má navrhovatel nárok i na poskytnutí zvláštního přídatku k starobnímu důchodu. Podle čl. I odst. 1 písm. a) zák. č. 161/1968 Sb., o němž se usnesení krajského soudu opírá, poskytuje se zvláštní přírůstek k starobnímu důchodu, na který vznikl nárok před 1. 1. 1969. Navrhovatel, který dovršil věk 60 let teprve 17. 10. 1970, nesplnil do 31. 12. 1968 podmínky nároku na starobní důchod, splnil je teprve dnem 1. 1. 1969, kdy nabyl účinnosti zákon č. 161/1968 Sb. a kdy podle § 107 b) a § 107 d) zák. č. 101/1964 Sb. se u něho potřebný věk snížil na 55 let.

Krajský soud porušil proto svým rozhodnutím zákon v ustanoveních čl. I odst. 1 písm. a) zák. č. 161/1968 Sb. a § 107 g) odst. 4 zák. č. 101/1964 Sb. ve znění čl. II č. 16 zák. č. 161/1968 Sb.